Den uforbederlige bibliotekar
Niels Jensen

Skanning / foto af tekst.

https://uforbederlig.dk

Udarbejdet af Niels Jensen

Nr. 7. Pris 10 Øre.

Øreskrifter for Folket.

Kvindetroskab (af Zakarias Nielsen.)

Med 4 Billeder.

Kjøbenhavn.
N. C. Roms Forlagsforretning.
Trykt hos J. H. Schultz.
1881.

Kvindetroskab.

Fortælling af

Zakarias Nielsen.

Det var den 1ste November. Tunge Taageskyer hang i Luften over de sorte, fugtige Pløjemarker, Kragerne hoppede omkring paa de sølede Veje, Træernes gule Blade faldt til Jorden et for et; trist, øde, mørk var hele Naturen, og den klamme Luft gjennemisnedes af Vinterens første Hilsen. Det var en uhyggelig Dag. Der laa noget i Luften, der ligesom spaaede om sorgtunge Begivenheder. Endelig gled den mørke Dag over i den sorte, klamme Nat, Folk gjemte sig inden Døre, og en uhyggelig Stilhed rugede over Jorden.

Ude i Smedjestedet ved Landevejen sad den unge Kone med Haand under Kind og saa bekymret ned for sig, medens Flammen fra Tællepraasen foran hende søvnigt opglødede den lange krogede Tande. Tunge Anelser ængstede hendes Sjæl; hele Eftermiddagen havde hendes Sind været trykket af en pinlig, spændende Angest. Han var saa underlig, da han gik bort, mørk og urolig; hun havde set Lynglimt i hans Øjne og mørke Furer mellem hans Bryn.

„For Gud i Himlens Skyld, forløb dig ikke, Kristen!" havde hun da bedet. „Han er et styggt Menneske, det er han; han har voldt dig meget ondt; men tving Hævnen tilbage, Kristen! Endnu denne Gang — endnu denne ene Gang! Gjør det for min Skyld og for Barnets Skyld!"

„For din Skyld og Barnets Skyld!" havde han da svaret, i det han lod sit Blik glide fra Hustruens Aasyn ned paa Barnet i Vuggen. „Ja, skulde noget i Verden holde mig tilbage . . ." Han tav et Øjeblik og vedblev at se paa

den lille smilende, rødmussede Dreng, men fortsatte derpaa ligesom efter en forudgaaet Overvejelse: „Ja ja, Frederikke, nu faar vi se . . .; men jeg gaar alligevel, for jeg skal op og tage noget Stangjærn ud."

Urolige som Fugle, der ane Uvejr, for den unge Kones Tanker fra Sted til Sted, medens hendes Hjærte slog sine hurtige, dumpe Slag. Hvert Øjeblik lyttede hun, gik hen til Vinduet, holdt Haanden skyggende over Øjnene og stirrede ud i den sorte Nat.

Endelig traadte han ind ad Døren — ikke høj og mandig som ellers, ikke med faste, afmaalte Skridt, ikke med det rolige dybe Blik, hvori Ærlighed og Troskab spejlede sig, — nej vaklende, mørk, bleg og med dirrende Hænder.

„Kristen, Kristen!" udbrød Konen forfærdet. „Du har alligevel . . . Gud forbarme sig, du har Blod paa Trøjen! . . . Du har dog vel ikke . . . slaaet ham ihjel?"

„Jeg ved det ikke," lød det dumpe Svar.

Hun kastede sig med et fortvivlet Skrig ned foran en Stol, skjulte Ansigtet mellem Hænderne og raabte: „O Gud, o Gud, hvad har du gjort, Kristen!"

Barnet begyndte at græde, hun hørte det ikke.

„Hvor kunde du gjøre det!" sagde hun jamrende, i det hun atter hævede Hovedet op, men blev liggende paa Knæ foran Stolen og knugede Hænderne krampagtig mod hinanden. „Du lovede dog at lade det være."

„Jeg lovede ingen Ting, men . . ." — han gjorde et lille Ophold — „. . . det havde alligevel ikke sket endnu denne Gang, dersom han ikke i Dag havde føjet en ny Skurkestreg til alle de andre."

Det ene angestfulde Spørgsmaal for fra hendes Læber efter det andet, og i forfærdelig Spænding lyttede hun efter de korte, dumpe Svar, han ligesom nølende fremkom med.

En tam Krage, der om Natten havde sin Plads under Bilæggerovnen, udstødte et Par gjennemtrængende Skrig og kom frem af sit Skjul. Manden havde sat sig paa Bænken ved Døren, og Fuglen flagrede op paa hans Knæ, men han fejede den bort med en vred Haandbevægelse. Barnet skreg højere og højere henne i Vuggen, og Moderen, der nu ikke længer kunde undgaa at lægge Mærke dertil, maatte tage det op. Under Graad og Klager gik hun frem og tilbage paa Gulvet og vuggede Barnet paa Armene.

„Aa Gud," udbrød hun hvert Øjeblik, „vi er ulykkelige for hele Livet! Hvor kunde du gjøre det?"

De fik ingen Søvn den Nat. Kristen smed vel Trøjen og kastede sig paa Sengen; men da Klokken slog 2, hørte de Vognrummel ude paa Vejen. Vognen holdt, og et Øjeblik efter traadte to Politibetjente ind i Stuen.

„I Lovens Navn anholder vi Dem herved som mistænkt for attenteret Mord!“

Kristen Smeds Hus laa midt imellem de to Landsbyer Sørup og Ellinge, af hvilke den førstnævnte kun laa en god halv Fjerdingvej fra Kjøbstaden. Huset, hvortil der hørte et Par Tønder Land, havde han overtaget efter sine Forældre; det var den Gang i god Orden, og Smedjen var ret vel forsynet med Værktøj, men i de senere Aar var det stadig gaaet tilbage for ham.

Kristen var en høj, stærk Mand med sort Haar og brunligt Skjæg. Hans Ansigt var groft, men ikke stygt. Der laa et Præg af Ro og Styrke i hans Aasyn, men hans dybtliggende mørkeblaa Øjne kunde stundum skinne med en egen gjennemtrængende Glans, der syntes at røbe vilde Kræfter paa Bunden af hans Sjæl.

Hans Hustru var en Datter af Sognefogden i Sørup.

Gaardejer R. Rasmussen. De havde holdt af hinanden siden deres Barndom, og hun havde giftet sig med ham, trods alle Forældrenes Indvendinger og Trusler. Hendes Fader og Moder havde udset en anden Bejler til hende, nemlig Mølleren, en ung, driftig og velhavende Mand, og Sognefogedkonen havde sat alle Sejl op for at faa Datteren færget over i Møllegaarden, men hendes Forsøg vare ganske mislykkedes; Skibet strandede paa den Klippe, som bærer Navnet Kvindetroskab, og Pigen havde paa egen Haand vovet sig ud paa Kjærlighedsdybet. Aldrig et Øjeblik havde hun fortrudt sit Valg; de havde holdt trofast sammen i de sex Aar, der nu vare forløbne, og ærlig delt Sorgerne og Glæderne med hinanden.

Sognefoged Rasmus Rasmussen var en agtet og brav Mand, der røgtede sin Sognefogedbestilling med aarvaagen Samvittighedsfuldhed; han var Sognefoged fra Isse til Fodsaal, omgiven af et Skjær af Lovmæssighed og god Orden; han vidste hvad der sømmede sig, hvad der var ret og hæderligt og hvad der gav et Navn Glans. Han vidste hvad Offentligheden krævede af en Politi-Embedsmand, og han vogtede med skarpe, kritiske Øjne paa sin egen og sine Undersaatters Færd. Han var et Hoved højere end alt Folket og vidste at føre sin Person med en vis Værdighed ude omkring i sin Sognefoged-Verden. . . . Ak, men naar han trak sig tilbage i sin egen private Tilværelse, da var han en ganske almindelig Rasmus Rasmussen, da faldt Myndigheden, da var „vor Mo'er" Sognefoged. Hendes Vilje slyngede sine Traade ud over den ganske Gaard som et Net, under hvilket Husets øvrige Folk, Manden, Sønnerne og Tjenestefolkene, kravlede om med en Følelse af Magtløshed, om end for øvrigt med et ret godt Humør og en vis trøstig Hengivelse i de fælles Vilkaar. Kun Datteren Frederikke, den unge Smedekone, havde i ubegribelig Selvraadighed vovet sig uden for Nettet, ud i den lokkende Verden, over hvilken Friheden hvælvede sin bedaarende Himmel. — Hun havde en Sommer faaet Lov til at rejse til Kjøbstaden for at lære Skræddersyning, men „derfra var det, hele Ulykken stammede", sagde Moderen. Der havde han, denne Smedetamp, haft sin fri Gang til Pigen og havde faaet sat hende saa mange Griller i Hovedet, at han til sidst ganske havde faaet hende i sin Magt; men nu fik hun til Gjengjæld ligge, som hun havde redet. Hendes Fødehjem var lukket for hende, og Forældrene kjendte ikke Vej ud til Smedjen. Hendes Giftermaal tvært imod For-

ældrenes Ønske og Vilje var et Brud paa al god Lov og Orden, som Sognefogden aldrig kunde glemme, og som Maren, hans Kone, aldrig kunde tilgive.

Det var tungt nok for den unge Smeddekone at bære paa sine Forældres Vrede, hun havde fældet mangen stille Taare derover; men denne Sorg bidrog kun end mere til at knytte hendes Hjærte til Manden, til ham, som var hendes eneste Tilflugt og Støtte. De havde for øvrigt haft megen Sorg sammen. Vorherre havde skjænket dem tre smaa Børn, men de to havde han snart taget fra dem igjen. I de første Par Aar havde de haft deres gode Udkomme, om de end havde maattet spise deres Brød i deres Ansigts Sved, men i de senere Aar var det, som sagt, gaaet tilbage for dem i en betænkelig Grad, og det havde sine visse uhyggelige Grunde, som nu kortelig skulle antydes.

Tæt ved Landevejen, men i Kjøbstadens umiddelbare Nærhed, laa en anden Smedje, en smuk teglhængt Bygning med Værksted i den ene Ende og Beboelseslejlighed i den anden. Her havde den bekjendte udspekulerede Smed Frederik Lind sit Hjem. Han var en Søn af en for længst afdød Skolelærer i Sørup og var i Slægt med flere af Gaardmændene i denne By. Han havde lært sit Haandværk i Kjøbstaden og var ualmindelig snild og dygtig til sit Arbejde. Han havde i det hele mere end sædvanlig Omløb i Hovedet og forstod at kapre Kunder fra alle Sider; enkelte, som havde haft Lejlighed til at kjende ham nøjere, sagde, at han var en lumsk og snedig Hund, som man skulde tage sig i Agt for at blive Uvenner med, men andre roste ham som en opmærksom og driftig ung Mand. Kristen Smed havde kjendt ham fra Barns Ben, og de havde i Svendetiden ofte moret sig sammen paa Danseboden; men saa gik Lind hen og blev forelsket i en vis smuk Sypige, og fra den Tid saa han og Kristen ikke til hinanden med milde Øjne. Lind vidste godt, at Kristen ogsaa holdt af denne Sypige, men han mente dog ikke, at det havde noget videre at betyde, da han altid gik saa roligt med det. I Maaned efter Maaned arbejdede Lind ufortrødent paa at vinde Frederikkes Hjærte; han blev mere og mere paatrængende, Kjærligheden blev til en Lidenskab, der brændte ham i Sjælen, han maatte, han vilde vinde denne Pige, hvad det saa skulde koste! Til sidst maatte Frederikke ligefrem søge Beskyttelse hos Kristen, og en Valaften kom det til et Sammenstød mellem de to Medbejlere. Lind viste en ilter, uforskammet Opførsel, holdt sin knyttede Haand

op for Kristens Næse og svor paa, at han aldrig i Verden skulde faa denne Pige, men da bøjede Kristen sig pludselig ned, tog ham paa Armen, i det han med den anden Haand holdt begge hans Haandled sammen som i en Skruestik, og bar ham under Forsamlingens Latter, og trods hans Banden og Sprællen, ud af Salen, ligesom man bærer en lille uartig Dreng ud ad Døren. Lind gik, men han lovede med vilde Eder at hævne denne Aften, — ikke med et enkelt Gjengjældelsesslag, nej med sejpinende Hug og Stik, med et helt Livs uopslidelige Had.

Og det lod til, at han vilde holde Ord. Han havde med udtænkt Ondskab fortrædiget Kristen paa alle optænkelige Maader; han havde udspredt onde Rygter om ham, skrevet anonyme Stykker i Avisen, hvori han nedsatte hans Arbejde paa den mest ondskabsfulde Maade; han havde gjort Forsøg paa at nedbryde hans Kredit hos Kul- og Jærnhandleren, og endelig havde han ved listige Midler forstaaet at trække den ene af Kristens Kunder fra det nærliggende Sørup til sig efter den anden, først dem, han var i Slægt med, siden de andre. Sognefogden havde øjeblikkelig, da hans Datter giftede sig med Kristen, forladt dennes Smedje og var tagen til en af Kjøbstadens Smedde, dog ikke Lind. Herved var Tegnet til Frafald givet. Vejen var lige saa nær til Linds Smedje som til Kristens, Arbejdet var langt smukkere og billigere, hvortil kom, at Lind var en overmaade gjæstfri Mand, der altid opvartede med Portvin og Cigarer, medens Kristen lidt efter lidt var bleven saadan en løjerlig Tværdriver, der snart hverken vilde sige Goddag eller Farvel til Folk. Naa, og endelig havde man saa tit Ærende til Byen og kunde da saa nemt smutte ind i Smedjen og faa lavet et og andet. Den ene efter den anden forlod altsaa Kristen og gik til Lind; kun e n Mand, den rigeste Gaardmand i Sørup, vedblev at holde sig til sit gamle Smedjested ved Landevejen. Kristen havde mistet otte af sine bedste Kunder; nu havde han kun denne ene tilbage i Sørup samt fire mindre Gaardmænd i Ellinge, og af disse Mænds Arbejde kunde han ikke leve. Han tav, men Harmen sydede i ham. Frederikke søgte med Kjærlighedens indtrængende Bønner at dæmme for Hævnen, og han holdt ogsaa for hendes Skyld denne tilbage i flere Aar; men under Trykket af denne indeklemte Bitterhed og under Næringssorgernes knugende Byrde var han lidt efter lidt bleven mørk, indesluttet og pirrelig. Hun skjønnede, at hans Sind martredes, og hun søgte at tage det onde bort

af hans Liv, men hun maatte ofte erkjende, at hun kun magtede saa lidt. Lykken var vegen fra deres Hus. Hadet undergravede deres Hjem udvendig fra, og Harme og Hævntanker truede med at sprænge det indvendig fra. Ofte talte Kristen om at sælge Stedet og rejse til Amerika; men det var en forfærdelig Tanke for Frederikke, om det nogen Sinde skulde komme der til, hun var saa angest for Søen og angest for de mange slemme Mennesker der ovre, hvor man skød hinanden ned med Revolvere. Og hvorledes skulde det lille Barn kunne udholde en saadan Rejse? Nej, de maatte i det mindste se Tiden an endnu et Par Aar, „men Gud give, det aldrig skulde komme saa vidt!"

Saa en Dag — det var hin 1ste November — fik Kristen at vide, at nu havde Lind faaet kapret den sidste af Sørup Gaardmænd. Hvad skulde Enden blive! Bageren vilde ikke lade ham faa mere Brød paa Kredit, det sidste Halvaars Skatter og Afgifter henstode ubetalte. Skulde Sognefogden, hans egen Svigerfader maaske om kort Tid komme og foretage Udpantning for Gjælden? — Jærn- og Kulhandleren skyldte han over 50 Rigsdaler, Kulbunken var opbrugt, og den sidste Ende Stangjærn opsmeddet i Eftermiddag. Og nu kom dette Ulykkesbudskab!

Da bed Kristen Smed Tænderne sammen, knyttede sine store Næver, saa det knagede i Knoerne, og udstødte en Lyd, der lød som en Mellemting mellem et tirret Rovdyrs Knurren og et fortvivlet Menneskes Smertesskrig. Hurtig gik han ind i Stuen, klædte sig om og vilde gaa; hvorhen sagde han ikke, men Frederikke anede strax ved at se hans af Harme og Vrede furede Ansigt, at hans Rejse gjaldt Lind, og at hans Ærende var — Afregning!

Hvad der blev talt imellem Ægtefolkene, førend Kristen gik, vide vi. „Ja ja, Frederikke, nu faar vi se," havde han sagt, „men jeg gaar alligevel, for jeg skal op og tage noget Stangjærn ud."

Han gik. — Da han kom op ud for Linds Smedje, vendte han Hovedet til en anden Side og forstærkede sine Skridt. Først, da han var kommen et godt Stykke forbi, sagtnede han igjen sin Gang og trak Vejret langt, som efter en vel overstaaet Fristelse.

Han gik op til Kjøbmanden.

„Jeg vilde gjærne tage noget Stangjærn ud, Siversen."

„Ja, har De Penge?"

„Nej, jeg har ikke kunnet skaffe nogle, hvor gjærne..."

„Ja, De faar ikke mere paa Kredit hos mig. Betal Deres Gjæld først, saa kan De siden tænke paa ny Indkjøb."

„De skal faa Pengene, saa snart jeg paa nogen Maade . . ."

„Nej, jeg lader mig ikke narre af Deres Løfter længer."

Kristen saa ned for sig en Stund: „Bare en Skjæppe Kul da!"

„Ikke saa meget, som der kan ligge paa en Negl."

Kjøbmanden gik ind i sin Stue og lukkede Døren efter sig. Butiksvenden, der holdt meget af den ærlige men fattige Smed, bøjede sig over Disken, holdt den hule Haand op for Munden og hviskede, i det han skjævede ængstelig hen efter Døren: „Det kan De takke Lind for."

„Hvordan det?"

„Jeg hørte i Middags, at han sagde til Siversen her inde i Bagbutikken, at De var en doven Hund og en skummel Karl, som han ikke vilde resikere at træffe sammen med her i Butikken, og hvis Siversen ikke jagede Dem paa Porten, vilde han søge til en anden Forretning med sin Handel."

Kristen saa atter et Øjeblik tavs ned for sig; hans Ansigt var blegt, og hans Læber dirrede.

„Hvor meget koster saadan en Knortekjæp?" spurgte han omsider, i det han pegede paa nogle tykke Egestokke, som stode henne i en Krog.

„Den koster 20 Skilling."

„Lad mig faa saadan en," sagde han og talte 20 Skilling op paa Disken.

Dermed gik han. Hans Beslutning var tagen. Han gik ned til Linds Smedje og spurgte efter Manden. „Han er gaaet til Sørup, men vi venter ham hvert Øjeblik," svarede en Svend. — „Godt," sagde Kristen, „saa møder jeg ham nok paa Vejen."

Og han mødte ham. — — —

Efter Mødet gik Kristen hjem, men Lind blev tilbage i Vejgrøften. En Arbejdsmand fandt ham liggende livløs med brækket Arm, blodigt Hoved og sønderflængede Klæder. Han bar ham hjem, og da Blodet var blevet vasket af hans Hoved, viste der sig to brede Saar over det venstre Øre. Der blev øjeblikkelig hentet en Læge, men han erklærede, at der næppe var noget for ham at gjøre. Sagen blev meldt til Politiet, og ud ad Natten kom der, som vi vide, to Betjente og anholdt Kristen Smed i hans Hjem.

Saaledes var det hele gaaet til.

Kristen tilstod aabent og ærlig, at han havde slaaet Lind fordærvet med Egestokken, som han havde kjøbt til samme Brug.

„Var det da din Hensigt at slaa Manden ihjel?“ spurgte Forhørsdommeren.

„Det ved jeg ikke; nej, det var det vel ikke, men jeg havde sat mig for, at jeg vilde knuse hver Knokkel i hans Krop.“

Dommen faldt: et Aars Cellefængsel.

Den Morgen, da Kristen var bleven fængslet, kom der en Kvinde med et Barn paa Armen og med flagrende Haar styrtende op til Sognefogdens Port og begyndte at banke paa af alle Kræfter.

„I, men Gud, er det ikke Frederikke!“ udbrød Maren i største Forfærdelse, da den natlige Gjæst var bleven lukket ind.

Der blev en Tummel, et frygteligt Virvar i Huset. Klager, Forfærdelsesudbrud, Spørgsmaal og Svar lød i

støjende, forvirret Sammenblanding, og først efter en halv Times Forløb begyndte Forældre og Børn at komme lidt til Besindelse.

„Ja, saadan skulde det ende!" sagde Maren; „men det kunde vi vide. Forbandelsen kommer over det Barns Hoved, som foragter sin Fader og Moder. Er det ikke forfærdeligt! Og dette lille uskyldige Barn her! . . . sikken en Fader! Hvor kunde du gjøre os den Sorg, Frederikke?"

„Ja," sagde Sognefogden, der i Nattrøje og Underbenklæder gik frem og tilbage paa Gulvet, „nu har du vel faaet nok af ham. Hvilken Skam og Skjændsel har du ikke ført over vor hæderlige Familie! . . . Sognefogdens Datter gift med en . . en . . Morder! . . . Jeg, som skal vaage over Lov og Ret, jeg gaar hen og slaar . . . han gaar hen og . . og . . gifter sin Datter . . jeg . . jeg . . hvad vil Folk sige, hvad vil Birkedommeren og Amtmanden tænke om mig!"

Den unge, fortvivlede Kone kunde intet svare; udmattet og overvældet af Smerte havde hun rækket sin Moder Barnet og var sunken ned i en Lænestol, hvor hun snart faldt sammen i en søvnlignende Døs. Taagede Syner drog forbi hende, og en forvirret Larm af summende Stemmer, der nu og da bleve overdøvede af et Skrig, et Raab, som atter opløste sig i en vaandefuld Stønnen, lød for hendes Øren. Var det hele en forfærdelig Drøm efter en pinlig gjennemvaaget Nat? Hun rettede sig i Vejret og stirrede sig omkring — ak nej! der gik hendes Moder med det grædende Barn, der gik Faderen og vred Hænderne! — det var ingen Drøm, hun var i sine Forældres Hus, fulgt der op af Fortvivlelse og Raadvildhed.

„Kristen!" udbrød hun i hjærteskærende Smerte, „hvor kunde du gjøre det!"

Smedjen blev lukket i nogle Dage; men Frederikke kunde ikke udholde Opholdet i sine Forældres Hus, hun vilde ud i sit eget Hjem igjen, til denne Plet var hun groet fast, her havde hun levet sit Livs mest indholdsrige Aar, her var hendes Sjæl bleven øvet i Modgang og styrket i Kjærlighed. O, der var ingen, der vidste, hvordan han var bleven sejpint, der var ingen, der kjendte det Væv af Løgn, Lumskhed og Ondskab, som var blevet snøret sammen om ham, ingen kjendte Sorgens og Ængstelsens Kampe i hans Bryst, ingen

vidste, hvorledes han havde kæmpet mod Lidenskaben i sit Indre, indtil endelig Maalet blev fuldt! Hun vidste alt, hun havde kæmpet ved hans Side, hun vidste, at hans Natur ikke var ond i sig selv, hun havde læst dybest i hans Sjæl, hvor Trofasthed og Kjærlighed boede, hun havde følt hans ærlige Haandtryk og hørt hans milde, rolige Ord. O, hun kunde ikke dømme ham, kunde ikke rive sig løs fra ham, hun elskede ham endnu; ak, men — hvor kunde han gjøre det!

En ledig Smeddesvend kom og tilbød sin Tjeneste for en billig Løn; hun tog imod Tilbudet, og han besørgede for Eftertiden den Smule Arbejde, der endnu var tilbage. Forældrene kom nu jævnlig derud og bragte hende baade Fødevarer og Penge. Ulykken havde bygget Bro imellem dem og Datteren, men Frederikke maatte næsten gyse, hver Gang hun saa dem, thi de Kurve og Pakker med Sul og Brød og Urtekramvarer, de bragte som Naadegaver, og som hun des værre var nødt til at tage imod, vare altid ledsagede af Bebrejdelser og Fordømmelser, som oprørte og pinte hendes Hjærte. Og hvad skulde hun svare? Havde hun ikke været selvraadig og ulydig mod sine Forældre, havde hendes Egenraadighed ikke bragt Ulykke over hele Familien, havde hun ikke indladt sig med en Mand, der nu havde plettet sine Hænder med Menneskeblod, og som nu sad indestænget bag Fængslets Mure?

I det første Brev, Kristen fik Lov at skrive hjem til sin Kone, meddelte han, at han, naar han atter kom paa fri Fod, vilde rejse til Amerika; det skulde staa hende frit for, om hun vilde skilles fra ham og forblive her hjemme med sit Barn, men saa meget var vist, at han rejste.

Dette Brev kom som et Tilbud fra Himlen, mente Sognefogedfolkene. Skilsmisse! — ja naturligvis! Kunde der tænkes nogen anden Redning, nogen anden Udvej for hende?

Nej, hun vilde, hun vilde ikke skilles fra ham; nej, om saa hele Verden vilde vende sig imod hende, vilde hun vedblive at holde fast paa ham; hun havde nu ikke den mindste Betænkelighed ved at rejse til Amerika med ham.

„Hun er taabelig," sagde Sognefogden.

„Ja, men hun skal bøjes!" svarede Maren.

Enkelte af Frederikkes tidligere Veninder kom nu og da ud til hende for at trøste og opmuntre hende lidt; navnlig kom den rare Kone, hos hvem hun havde lært Skræddersyning,

ikke saa sjælden ud til hende. O, det var saa trøsteligt at se, at dog ikke alle havde vendt sig fra hende i Ulykkens Dage.

Lind var ikke død. I lang Tid havde han svævet mellem Liv og Død, og Lægerne havde erklæret, at han sandsynligvis vilde gaa bort, og at han i hvert Fald aldrig vilde faa sin fulde Forstand mere; men hans stærke Natur gjorde Lægerne til Skamme; allerede inden Kristen blev indsat i Fængslet var han i god Bedring, og efter endnu en Maaneds Tids Forløb var han fuldkommen rask, om han end var noget bleg og stille.

O, hvor takkede ikke Frederikke Gud, fordi han havde sparet dette Menneskeliv — dette Liv, som dog havde bragt alle Ulykkerne over Kristens og hendes Hoved.

Frederikke havde lyse Øjeblik, da Sorgen fortonede sig paa Haabets Baggrund. Hvad om han nu vendte tilbage som en angrende Synder, og de saa i Forening anraabte Gud om Naade, drog bort til den fjærne Verden og begyndte et nyt Liv! Var der ikke en Mulighed for, at Hadets, Vanærens og Sorgens tykke Skylag igjen kunde blive sønderrevne, saa deres Livssol paa ny kunde faa Glans? Jo jo, — det maatte ske!

En Aften sad hun med sin lille Dreng paa Skjødet. Barnet, der ofte havde siddet paa Faderens Knæ og leget med hans gule Vesteknapper og pludret lystig, sagde noget, der kunde ligne Ordet „Fa'er".

„Fa'er!" gjentog Frederikke med et dybt Suk. „Ja, Fa'er ... han er langt borte, mit Barn ... langt borte!"

Om hun saa havde kunnet vinde al Verdens Guld, vilde hun ikke have været i Stand til at fortælle Barnet, hvor han var, endskjønt den lille ikke havde Spor af Forstand derpaa.

„Men han kommer nok hjem igjen til sin lille Dreng ... det gjør han nok ... og saa skal du tage ham om Halsen og kysse ham og sidde paa hans Arm og klappe hans Kind. Vil du ikke nok det, lille Hans? Vil du ikke nok holde rigtig meget af Fa'er, om ogsaa" — Taarerne rullede ned ad hendes Kinder — „om ogsaa alle andre vender ham Ryggen? Skal vi to ikke nok stryge Rynkerne i hans Pande ud og hjælpe ham at bære alt det tunge, der ligger paa hans Sind? Skal vi ikke nok det, lille Hans? Vil du ikke nok blive en rigtig god Dreng, der vil hjælpe Fa'er og Mo'er at arbejde

fremad og kæmpe mod det onde? Vil du ikke nok blive flittig og trofast og kjærlig og god? O, jeg har saadant et godt Haab til dig, Gud velsigne og bevare dig, mit kjære lille Barn!"

Hun knugede den lille tæt op til sig, medens Taarerne strømmede ned over hendes Kinder.

Endelig lagde hun Barnet i Vuggen, dækkede det til og betragtede kjærligt dets sunde, straalende lille Ansigt, i det hun bevæget sang:

„Sov, mit Barn, sov dig rød og sund,
Drømmene dejlig dig vinke og trylle!
Sov, saa du strutter af Sundhedsfylde,
voxer dig stærkere Blund for Blund.

Sov Dagen med, er Natten for kort,
Søvnen er Smaabørns Sundhedskilde;
end maa du gjærne Dagene spilde,
sove og spise Timerne bort.

Men, mit Barn, der kommer en Tid,
da du skal vaage mere end blunde,
da du skal arbejde, granske og grunde,
røgte et Livskald med Bøn og Flid.

Maatte du da ved Aandens Vink
se paa Livet med vaagne Øjne,
spejde mellem de mange Løgne
efter Sandhedens Stjærneblink!

Maatte du staa, hvor andre gled,
magte din Byrde, mens Vejen vandres,
magte din egen og lidt af andres,
sejre, hvor andre forgjæves stred!

Maatte du, trods hver spottende Dom,
stande paa Vagt, lysvaagen i Aanden,
mod hin Saamand med Klinte i Haanden,
som paa Agrene lister sig om!

Maatte du røgte med Tro dit Værk,
lysne for mange, men mørkne for ingen,
kæmpe for Ret uden Prutten og Tingen,
ydmyg som Barn, men som Kæmpen dog stærk!

Vidste du hvad jeg her synger i Kvæld,
synger, saa Taarer for Synet lukke,
synger, saa Haab og Glæde og Sukke
gjøre saa blød og bevæget min Sjæl!

O, da vilde du gjemme min Sang,
gjemme den Klang, som min Sjæl den har givet,
føre den med dig der ud i Livet,
styrkes ved den under Aarenes Gang!"

Hun sad endnu længe hensunken i stille Tanker og saa paa det sovende Barn. Den lille Dreng sov saa sundt og godt, Aftensolens Straaler forgyldte det hvide Buggelagen, Katten gned sig op ad hendes Kjole, og den tamme Krage hoppede op paa hendes Skulder og kigede hende ind i Ansigtet, som om den vilde erkyndige sig om, hvorledes Humøret stod. O, disse Øjeblik, der saaledes for en Stund opløste Sorgens Grundstemning i milde Vemodstoner og lod Haabets Strejflys glide hen over hendes Tankeverden, — hvor vare de ikke dejlige i Sammenligning med de Timer, da Tanker og Følelser brusede som et oprørt Havs vilde Brændinger i hendes Hjærte. Hvor gjærne vilde hun ikke bære sit Kors uden at knurre, naar Vorherre blot en Gang imellem, naar det trykkede alt for haardt, vilde aabne hende lidt Udsigt til Befrielse!

Der hørtes Fodtrin ude i Gangen. Der for et isnende Gys igjennem hende, — det var hendes Moder.

„Du har vel snart ikke mere at putte i Munden?" sagde Moderen, i det hun lagde et Sigtebrød fra sig.

„Jo," svarede Datteren, „jeg trænger, Gud ske Lov, ikke."

„Ja, det siger du jo, om du saa var lige ved at sulte ihjel . . . naa, nu har du nok siddet og brølet igjen."

Frederikke svarede intet.

„Ja, der kan for den Sags Skyld ogsaa være nok at græmme sig over; men det faar vel Ende en Gang."

Moder og Datter sade nu og talte sammen en Stund. Den gamle Kone kom atter ind paa sit Yndlingsæmne: Skilsmisse.

„Det er den eneste Redning, der er for dig og det ulykkelige Kryb der."

„Det kan jo ikke nytte at snakke om det, Mo'er, for det bliver vi jo aldrig enige om. Hvis I var i mit Sted, vilde I sige det samme som jeg."

„Hvis jeg var i dit Sted, vilde jeg skilles fra ham samme Dag og Time, som han kom ud. Jeg vilde skamme mig for al Verden ved at være gift med en Slave, jeg vilde blues for Gud og hvert Menneske ved at høre, at mit lille uskyldige Barn skulde kalde en Forbryder Fader."

„Mo'er dog!"

„Ja det vilde jeg, og det vilde enhver ordentlig Kone."

Til sidst maatte Frederikke bede sin Moder om at holde op. „Jeg kan ikke taale det i mit Hoved, Mo'er."

Nogle Dage derefter kom Sognefogden derud, og Sagen kom atter paa Bane.

„Jeg glemmer det aldrig, dersom ikke du siger Ja til det; men det gjør du ogsaa; du vil ikke lade Skammen blive over vore Hoveder til vor Dødsdag; du indser som en fornuftig Kone, at med ham er det forbi, og du vil lade ham sejle sin egen Sø. Lad ham tage Revl og Krat, som her er tilbage, lad ham tumle med det, lige saa galt han vil, lad ham rejse og blive borte alle sine Dage; det Slags Folk maa vi helst undvære i vort Land."

Frederikke rystede stille fortvivlet paa Hovedet. „Jeg kan ikke forlade ham, og jeg gjør det ikke. Vi skal nok rejse langt bort og aldrig komme tilbage mere."

„Og det kunde du nænne, Frederikke? Den store Sorg vilde du gjøre dine gamle Forældre? Du vil rejse bort med en Forbryder og lade os sidde tilbage med Skjændslen. Tror du maaske, at Folk nogen Sinde vil glemme, at Sognefogdens Datter er gift med en Tugthus-Kandidat? Tror du, at den Respekt, som Folk skylder deres Politi . . . nu ser vi forleden, da jeg blev hentet ned til Fattighuset, hvor Niels Krakiler pryglede alle Kællingerne . . . Jeg træder frem i Døren og siger: „I Lovens Navn byder jeg dig, Niels, at du stiller dig rolig, ellers lader jeg dig transportere til Byen!" Ved du hvad han svarede mig? „Jeg skal maaske i Forbedringshuset?" — Der stod jeg! Jeg kunde ikke sige et Ord. Folk, som havde samlet sig ude paa Vejen, puffede hinanden i Siderne med Albuen og saa hen paa mig. Jeg blev, saa jeg dirrede. Hvor er Respekten henne for en Øvrighed, hvis Familie holder til med Forbrydere?"

„Ja, men Fa'er, han kan jo dog omvende sig og blive . . ."

„Omvende sig! Kan han nogen Sinde vaske Forbryderstemplet af sig? Har han ikke overtraadt Guds og Menneskers Lov og er bleven en Vederstyggelighed for Samfundet?"

„Jeg holder jo heller slet ikke med ham i hvad han har gjort . . ."

„Ja, hvad betænker du dig da paa, Barn? Kom dog en Gang til Fornuft! Dine gamle Forældres Hus staar dig aabent, hvilken Dag du kommer. Aldrig skal du nogen Sinde høre et ondt Ord. Du kan gaa der hjemme, som du vil, pleje og passe dit Barn og opdrage det til et hæderligt og godt Menneske. Skyd nu ikke dine gamle Forældres Hænder tilbage; vi mener dig det oprigtig, kan du tro."

Den gamle Mand havde Taarer i Øjnene. Han vedblev endnu længe at trænge ind paa Datteren og søgte ved alle Slags lokkende Tilbud at faa hende overtalt, men forgjæves;

af, ethvert af hans Ord, baade de stærke og de milde, vakte pinlige Følelser i hendes Hjærte, og da han var gaaet, fik den opsamlede Smerte som sædvanlig Luft i en heftig Graad.

Kristen Smed var, ledsaget af to Politibetjente, bleven kjørt i en Droske til Fængslet. Ikke en Lyd kom over hans Læber paa Vejen derud. Tavs og mørk sad han og stirrede ud i den tunge, blygraa Luft, i hvilken nu og da en enlig Krage skimtedes som en mørk Prik i det fjærne. De holdt ved Fængselsporten, der i samme Øjeblik drejede sig knagende paa sine Hængsler. Uden at vakle eller se sig om skred Kristen over Gaarden og op ad den store brede Stentrappe til Fængselsbygningen.

„En skummel Karl!“ hviskede en af Fængslets Embedsmænd.

Kristen saa paa ham med et flammende Blik. I det samme strøg et Par Fanger, ledsagede af en Fængselsbetjent og gaaende i den tilbørlige Afstand fra hinanden, forbi Kristen. Og ved at se disse to Skikkelser, der med bøjede Hoveder, snigende Bevægelser, samt iførte den vanærende graa Fangedragt og med graa Masker for Ansigtet, lydløst bevæge sig frem paa deres sorte Tøjsko, vaklede Kristen uvilkaarlig et Skridt tilbage og holdt Haanden op for Øjnene; men i næste Øjeblik rettede han atter Hovedet i Vejret, og uden at kny iførte han sig selv den vanærende Dragt.

Der gik Dage, Uger, Maaneder.

Det ensformige Liv i fortærende Ensomhed bag Cellens nøgne Vægge bragte undertiden hans Sind i et Slags vildt Raseri, der rystede hver Nerve i hans Krop, men naar Fængslets Embedsmænd eller Betjente kom ind til ham, betvang han Raseriet og trak sig tilbage i sin sædvanlige kolde Tavshed, der afviste ethvert Forsøg paa at faa brudt Vej for de bedre Følelser i hans Sjæl. Ingen formaaede at komme til Bunds i denne haarde gjærende Natur. Der var ingen Anger at spore, tvært imod syntes man at kunne skjønne, at han ansaa sig selv for at være den forurettede. Ja, naar nogen talte til ham om hans Forbrydelses Afskyelighed, løftede han Blikket og saa paa vedkommende, som om han vilde sige: „Ved du hvad det vil sige Aar ud og Aar ind at blive forfulgt af Ondskab, at blive smidt til Side af alle, forurettet, drillet og haanet? Og ved du hvad det vil sige Aar ud og Aar ind at se Næringssorgernes Spøgelse nærme sig Skridt

for Skridt, at se sine kjære sygne hen af Græmmelse og Sorg?"

Maaned efter Maaned forløb. Han var villig og flittig til sit Arbejde, sled, saa Sveden sprang ud af alle hans Porer. Arbejdet var ham en Vederkvægelse, en Hvile.

Den ene Dag gik som den anden. Han var bleven saa vant til at høre Betjentene rasle med deres Nøgler uden for Celledøren, at høre Jærnportens Smæld, naar den blev slaaet i, samt at høre Proviantvognens Rullen paa Jærnskinnerne og de dumpe Trin paa det med Bastmaatter belagte Gulv ude paa Gangen. Til bestemte Tider fik han sin tarvelige Kost bragt ind i Cellen, til bestemte Tider maatte han staa op og gaa i Seng. Regelmæssighed, Bestemthed og Orden i alle Forhold. Han følte, at der var en Vilje over alt og alle, stærkere end hans, stærkere end alle Fangers tilsammen. Lovens Urokkelighed og Myndighed sporedes i ethvert nok saa ubetydeligt Forhold, og Loven krævede Underkastelse, uden dog at søndertræde Menneskeværdet. Han fandt sig i Skæbnen, og den indeklemte Bitterhed, som i den første Tid gjærede og sydede i hans Sjæl, tabte efterhaanden noget af sin Heftighed, men den mørke Glød kunde dog endnu til sine Tider glimte i hans Øje, og tavs og utilgængelig vedblev han at være. Ingen fik Lov at kige ind i hans Hjærte, men man anede, at der laa en tyngende Byrde, et Bjærg af Harm og Sorg paa det. Kun naar han nu og da fik et Brev fra sin Kone, syntes hans bedre Natur for et Øjeblik at aabne sig som Blomsten for en Solstraale, men ogsaa kun et Øjeblik; snart rynkede han igjen Brynene og rettede sit Hoved i Vejret, som om han fortrød, at han et Øjeblik havde vist en Adfærd, der kunde udtydes som Tegn paa Anger. Anger! — Nej, han havde intet at angre. Hvad var hans Brøde? — Han havde gjort et gammelt Regnskab op, det var det hele! Nogle Slag med en Knortekjæp imod fem Aars nedrig Forfølgelse, — det kaldte man en Brøde! — derfor, *derfor* havde man trykket Forbrydermærket paa hans Pande og stænget ham inde bag Laas og Slaa — *ham!* medens den anden gik fri, ja blev beklaget og ynket.

Den glade Juletid løfter ogsaa sin Feststemning ind over et Fængsels høje Ringmur. Hjærterne under den graa Fangedragt kunne ogsaa som andre Menneskehjærter gribes af Højtidens Alvor og Glæde, af Budskabet om Fred paa Jorden og Guds Velbehag i Menneskene.

Juleaften holdtes der som sædvanlig Gudstjeneste i Fængslets Kirke. Fangerne bleve en for en lukkede ind i de smaa firkantede Brædde-Celler, der i store Buer hævede sig Side om Side op ad det skraatliggende Gulv ligesom Siddepladserne i et Amfiteater. Hvilken højtidelig Stilhed herskede der ikke i den store, underlige Kirke, da alle vare komne paa Plads! Hvor festlig lyste ikke Blussene fra de nedhængende Lysekroner og fra de to syvarmede Lysestager paa Alteret!

I en af Kirkens midterste Celler stod en ung, bredskuldret, sorthaaret Mand med et af Sorg skæmmet Ansigt. Lysskjæret faldt ned over hans Pande, hvorved nogle dybe Furer mellem hans buskede Øjenbryn tydelig kom til Syne. Men havde Harmen og Bitterheden end ofte tegnet sine haarde Træk i dette Ansigt, — i Aften, skjønnedes det, var det ikke Hadet, der fortrak det, i Aften var det Smerte, dyb, indeklemt Smerte. Han udstødte et Suk, holdt Haanden op for Øjnene og hældede sig op ad Bræddevæggen.

Som en sagte, let henaandet Bøn lod Orglet sine første Toner høre; stærkere og stærkere brusede de ud over den store, tavse Forsamling ligesom en Velkomsthilsen til den store Højtid. Indgangsbønnen blev bedet, og Salmesangen begyndte. Fra hundrede og atter hundrede Tunger klang i mægtigt, løftende Kor:

„Et Barn er født i Bethlehem...“

Da bøjede den store Mand sit Hoved og græd. Medens Lovsangen, ledsaget af Orglets Toner, med gribende Højtidelighed fyldte Kirken og steg op mod Guds Trone, knugede han Hænderne mod Ansigtet og hulkede krampagtig; ingen saa det, ingen hørte hans Graad; han var ene med sig selv og sin Gud.

Aldrig havde han lyttet saa opmærksomt efter Juleevangeliet som i denne Aften. Et mildt og kjærligt Ord var det, der blev talt til den lyttende Forsamling. For Gud ere vi alle Syndere, men Naaden i Kristus er lige for alle, og enhver, som med Ydmyghed og Tro knæler for Barnet i Krybben, skal føle Guds Fred og Velbehag og lære at synge Halleluja som Englene paa Bethlehems Marker.

Det var Grundtanken. — Som en gribende Kjærligheds-røst sænkede den sig i hans Sjæledyb for aldrig at glemmes. Synderhjærtet var blevet rystet og for første Gang havde han følt Sorg uden Harme og Bitterhed. Hans Hjærte var blevet tilgængeligt for Gud og Mennesker.

Det var, som om de aargamle Følelser af Vrede og Smerte, der havde knuget hans Sind Nat og Dag, havde faaet Luft i hin Krampegraad i Kirken. Hans Hjærte bankede lettere, og Furerne i hans Pande vare mindre end forhen. Han indsaa, hvad han aldrig før havde villet indrømme, at han havde baaret sig forfærdelig ad og styrtet baade sig selv og sine i Ulykke. Han skjønnede, hvor meget hans stakkels Hustru havde lidt i Aaringer, medens han gik og bar paa Hævnen, og hvor meget hun havde lidt og endnu led, efter at Hævnen var kommen til Udbrud og havde draget Skjændsel og Vanære efter sig. Han indsaa, at han ved sin kolde, uvenlige Adfærd over for sine Kunder selv havde Skyld i, at disse havde forladt ham. Ja, alt kunde have været anderledes, helt anderledes, naar han blot havde haft Greb paa at klare Vanskelighederne og Kraft til at beherske sit Sind.

Alle disse Tanker havde dæmret i ham i lange Tider, men hans haarde Sind havde afvist dem, hver Gang de kom frem. Nu havde de faaet Magt over ham.

Hvad nu? Snart vilde Fængslets Porte atter aabne sig for ham, frank og fri kunde han da atter træde ud i Livet. Hvor skulde han da begynde? Skulde han vende tilbage til Smedjen ved Landevejen og fortsætte Livet mellem Mennesker, der skelede til ham for hvert Skridt, han tog uden for Hjemmets Tærskel? Nej, aldrig! Hans Beslutning var tagen for flere Maaneder siden, og den stod urokkelig fast. Hist ovre paa den anden Side af Atlanterhavet vilde han bryde sig en ny Livsbane. Der var Plads til at røre sig, der var Arbejde, og der var ingen skelende Øjne? Men vilde hun følge ham? Og Barnet — Barnet? —

Da kom der en Dag et Brev fra hende med det korte, men afgjørende Budskab:

„Jeg er nu bleven enig med mig selv om, at jeg vil blive her hjemme, og jeg lader dig derfor vide, at jeg vil skilles fra dig, naar du kommer ud. Saa kan du rejse til Amerika, og jeg og mit Barn tager hjem til mine Forældre. Det er bedst saadan.“

Ligbleg og med rystende Haand lagde han Brevet fra sig. Først nu følte han, hvor svært det var at slippe hende. Han havde givet hende frit Valg, det var sandt, men han havde dog saa sikkert haabet . . . O Gud, saa blev dette da den tungeste Dag i hans Liv!

Og mange tunge Dage fulgte der efter. Mere end en

Gang vaklede han i sin Beslutning, men hans stærke Karakter vandt Sejr. „Det er bedst saadan!“

Ak, det var en mekanisk, viljeløs Haand, der havde kradset disse Bogstaver paa Brevpapiret, kradset dem efter et Diktat, der Maaned efter Maaned var blevet raabt Haandens Ejerinde i Øret.

Hun havde længe staaet imod af al sin Kraft; ofte havde al Ting løbet rundt for hende, ofte havde det været for hende, som om hun skulde segne magtesløs til Jorden, men hun havde for Barnets Skyld stivet sig op, havde tvunget Kraften op i sig; ak, men Kampen blev hende for svær, ingen stod med hende, alle imod hende. Selv hendes Veninder, selv den rare Sykone havde forladt hendes Parti og søgte — ikke haardt og truende — nej venligt, besindigt og fornuftigt at bringe hende til at indse, „at dette dog var det bedste“ for hende og hendes lille Dreng.

En Dag, da Forældrene begge havde været der ude, havde de saaledes vendt op og ned paa hendes skjøre Hoveds Tankeverden, at hun hverken vidste ud eller ind. Da havde hun midt under Kampen skjult sit Ansigt i sine Hænder, hældet sit fortumlede Hoved ned paa Bordpladen og siddet en Stund ligesom i en sidste, afgjørende Overvejelse, men pludselig hævede hun Hovedet og saa med et forstyrret Blik paa Moderen og sagde:

„Ja, men hvordan er det? Hvor er Kristen? . . . Er han ikke rejst til Am . . . . nej, hvordan er det . . .?“

Da saa Sognefogden og hans Kone til hinanden i stum Forfærdelse. Det var, som om det Udraab: „Hendes Forstand!“ laa dem begge paa Læben.

„Vil du ikke . . . vil du ikke bade dit Hoved med lidt koldt Vand, Frederikke? Du er saa . . . saa hed,“ sagde Sognefogden . . . „Mo'er, rend ud efter en Kop Vand!“

Fra den Dag toge Forældrene lempeligere paa hende. Hun var syg i et Par Uger, led af Opkastning, Hovedpine og Svimmelhed; da hun igjen krøb ud af Sengen, var Hovedet atter nogenlunde klart, men det var tillige, som om hendes Modstandskraft var brudt.

Saa blev Brevet skrevet.

Det var en frostklar Februardag. Aftensolens Strejflys forgyldte Jordens store, hvide Vuggelagen og spillede livligt i Rimens klare Krystaller paa Træernes Grene. Kragerne tumlede sig lystig i den blaa Luft, og hist og her ringede

Bjælder og Klokker livligt over dampende Hesterygge, medens Kanepisken smældede, og glade Mennesker sang og lo. Kulden bed i Næsen, men den farvede samtidig Kinderne røde, Sollysets gyldne Skjær over Snemarkerne skar i Øjet, men vakte lyse Stemninger i Sindet.

En stor sorthaaret Mand, vandrede med hurtige Trin ud ad Landevejen mod den lille Smedje i det fjærne. Der var Spænding i hans Aasyn. Det var, som modsatte Stemninger vexlede i hans Sind. Snart stirrede han ned for sig, bøjede Hovedet som i Skam og Sorg, snart løftede han det uvilkaarlig og saa ud over den fri, frejdige Vinternatur, og det var da, som der lyste et Glimt af Haab og Frimodighed fra hans mørkeblaa Øjne.

Ude i Smedjen vare Forældre og Datter atter samlede. De talte om, hvor roligt og godt Frederikke skulde faa det i sit gamle Hjem. Det lille Kammer ved Siden af Spisekammeret stod parat til at modtage hende. Sengen var opredt, den var blød, og der var rigelig Plads til hende og Barnet. Hun kunde frit gaa og komme, naar hun vilde, og hun vidste, hvor Sul og Brød og Ost var at finde. Sorgløst og lykkeligt skulde hendes Dage glide hen.

Sorgløst og lykkeligt!

Frederikke sad og saa aandsfraværende ned for sig. Drengen tumlede omkring paa Gulvet med den tamme Krage. Hvor kan en lille, ilter Toaarsknold dog tage ubarmhjærtigt paa saadan en stakkels forsvarsløs Skabning. Det lod til, at han var vred paa den og vilde tugte den; han borede sine smaa, spidse Fingre ubarmhjærtigt ind i dens Sider og klemte Vingerne sammen over Ryggen. Den skulde ikke gjøre sig udtilbens! Den skulde være skikkelig, være en god Krage! — Den ulykkelige Fugl, der syntes at være vant til Turen, overgav sig viljeløst paa Naade og Unaade, gav et Par hæse Skrig og lod Hovedet synke. Ja, nu var den en god Krage, og nu skulde den ogsaa have Lov at hoppe frit omkring og have Sul og Brød og Ost. — Ak, Vingen var knækket!

„I, men hvad er det dog, Drengen gjør?“ udbrød Bedstemoderen. „Barn dog, hvor kunde du være saa ond!“

Frederikke vaagnede op ligesom af en pinlig Drøm. Hun saa paa Uhret. Talte hun Timerne?

„Ja,“ sagde Sognefogedkonen, i det hun saa hen til sin Mand. „Vi skulde nok tænke paa at komme hjem . . . Hm, ja nu er altsaa vore Besøg i dette Hus forbi, Gud ske Lov! I Morgen, saa snart Kristen kommer, skal vor Fa'er nok være her med Vognen.“

Hun rejste sig og tog efter sit Shavl. Da hørtes der pludselig faste Fodtrin ude i Forstuen. Frederikke rettede sig hurtig op og blegnede. Hun kjendte disse Fodtrin. Døren gik op, og Kristens magre Ansigt kom til Syne.

Om hendes Fader og Moder saa havde haft tusende Øjne at stirre med, om saa hele Verden havde set paa hendes Møde med denne Forbryder, saa havde hun dog gjort det, hun nu gjorde.

Med et Skrig som af en Sjæl, der pludselig og uventet udløses af aarlange Pinsler, styrtede hun hen og faldt den alvorlige, magre Mand i Favnen, klyngede sig krampagtig om hans Hals, i det hun hulkende udbrød:

„Nej, aldrig i Evighed vil jeg skilles fra dig . . . jeg gjør det ikke . . . jeg kan ikke . . . jeg vil følge dig til Verdens Ende og leve sammen med dig til mit sidste . . .“ Hendes Ord bleve til sidst borte i Hulken.

Den store, stærke Mand mægtede ikke at faa en Lyd over sine Læber. Hele hans Legeme sitrede, og Læberne bævrede krampagtig.

Sognefogden flyttede sig urolig paa Bænken og saa ængstelig spørgende til sin Kone.

„Tag din Hue og dit Halsklæde!“ udbrød denne med skarp dirrende Røst. „Nu har vi været længe nok her.“

Sognefogden adlød, og et Øjeblik efter fulgte han sin Kone i Hælene ud ad Døren, men næppe var han kommen ti Skridt bort fra denne, før han udbrød: „Aa . . . jeg glemte min Pibe!“ og for tilbage, rev Døren op og ilede hen til de to unge. Og da skete det forunderlige, at en Sognefoged, en Politi-Embedsmand, med Taarer i Øjnene trykkede en Forbryders Haand.

„I Guds Navn behold hende! Hvad Gud har sammenføjet...naa, der er vor Mo'er...farvel, Børn!“

Der gled et stort Udvandrerskib hen over Atlanterhavets Bølger. En Del af Passagererne færdedes omkring paa Dækket. Det var en mild, stille Aften, Fuldmaanen kastede sit kraftige Lys ned over de mørke Vande, og Stjærnernes talløse Skarer dukkede efterhaanden frem og hjalp deres store blege Søster at lyse over Verden, mens Dagens Konge sov.

En høj Mand, hvis Aasyn bar Præg af Haab og Viljestyrke, gik frem og tilbage langs Rælingen, men holdt sig stadig i Nærheden af en Bunke Tovværk, paa hvilken der sad en ung Kvinde med en lille munter Purk paa Skjødet. Den lille Fyr sludrede i Øst og Vest, men fik kun nu og da et „Naa“ eller „Ja“ til Svar. Den unge Kvinde sad og saa med et mildt-vemodigt Blik hen for sig, medens en Række Syner gled forbi hendes indre Øje.

Se — der gaar en angestfuld, smertelig Trækning over hendes Ansigt. Hun ser to Mænd, bitre Fjender, mødes i den mørke Nat paa Landevejen. Den ene, en stor, bred-skuldret Person, styrter sig rasende ind paa den anden — hu, hendes Hjærte gyser, og enhver Følelse i hendes Sjæl rejser sig for at skyde dette gruopvækkende Syn bort.

Og snart er det draget til Side som en mørk Spøgelse-skygge, der pludselig kan opdukke, men ogsaa hurtig forsvinder igjen. Og lysere Billeder stige op for hendes Sjæl. Hun ser de samme to Mænd mødes en solklar Formiddag. Den store Mand rækker sin Haand frem, og hun hører ham tydelig sige med den ham ejendommelige dybe Stemme: „Du faar tilgive mig hvad jeg gjorde. Jeg har fortrudt det oprigtigt, kan du tro, og jeg synes ikke, jeg kunde rejse, førend jeg fik sagt dig dette her, for vi ses vel aldrig mere, før vi mødes en Gang der oppe.“ Og den anden møder hans Haand med sin og svarer: „Jeg har nok ikke stort at tilgive, for jeg havde nok fortjent det.“ Og de to Mænd give hinanden et

forsonende Haandtryk til Afsked, og hun ser en Taare i deres Øjne. Da fyldes hendes egne med Taarer.

Men Synerne vexle. Hun ser et yngre Ægtepar staaende med en lille Dreng imellem sig i en Stue, hvor en gammel, vredladen Kone sidder og strikker. Og Ægteparret træder frem for hende, og Manden siger: „Vi vilde sige jer Farvel. I maa ikke være vred paa os . . . jeg ved nok, at jeg har bragt Sorg og Skam over jer; men . . .“ Og den vredladne Kone giver ham grædende Haanden, men ser til en anden Side. Og derpaa rejser hun sig, trykker et Kys paa Barnets Læber og siger, i det hun ser paa den unge Kone: „Saa er det sidste Gang, jeg ser dig! Du har gjort mig megen Sorg, Frederikke, og dette her er ikke, som jeg vilde have det.“ — Da træder der en gammel Mand ind ad Døren: „Jo,“ siger han, „det er bedst saadan.“

Og atter vexle Synerne. Hun ser en lille Udvandrerfamilie, netop det samme Ægtepar og det samme Barn, staaende blandt Hundreder af andre Udvandrere paa Havnebroen, ventende paa, at Landgangsbroen skal blive hevet ud til den store Damper, der ligger og koger af Længsel efter at slippe ud paa det fri, gyngende Hav. Da borer en gammel Mand — netop den samme gamle — sig ind igjennem Trængslen, trykker den yngre Mands Haand, kryster Barnet i sine Arme, omfavner den unge Kone og trykker et inderligt Kys paa hendes Mund, stikker hende et Bundt Sedler i Haanden og forsvinder derefter igjen i Trængslen.

Ja, Synerne vexle i det uendelige, mens Bølgerne skvulpe, og Stjærnerne lyse. Den unge Kvinde kaster et Blik hen til den høje Mand, som nu staar stille ved Rælingen. Han har løftet sit Blik op mod Stjærnerne og synes at fryde sig over deres Glans. Hvor lyse disse mange Øjne dog klart! De se ikke ned paa ham med skelende Blik, nej de smile saa tilgivende og kjærligt. — Han drejer Hovedet om, vandrer hen foran Konen og staar en Stund og ser paa hende. Stjærneglansen spejler sig i hans Øjne, og et lykkeligt Smil staar tegnet om hans Mund. Han griber hendes Haand og siger: „Nu begynder vi paa et nyt Liv, Frederikke! Jeg har saadan en god Tro til Fremtiden.“

Og Skibet glider rolig og sikkert over Havet. Tusende lyse Haab har det om Bord.

Øreskrifter for Folket.

Under denne Fællestitel vil efterhaanden udkomme en Række særdeles billige Hæfteskrifter, foreløbig indeholdende følgende udvalgte Fortællinger af „Folkets Almanak“:

Nr. 1. **12 Fortællinger** af Folkets Almanak, med 30 Bill. 40 Øre.
— 2. **Kjærlighed og Had**, Fortælling af C. A. Thyregod. — **Lindormen** efter Hebel, m. m. Med 10 Billeder. 10 Øre.
— 3. **Det ene Fornødne**, af Chr. R. — **Vilhelm Tell** af Anton Nielsen. — **En uventet Tilstaaelse** — **Et Væddeløb.** — **Nisserne i Bjærgby Bakke** af Em. Henningsen m. m. Med 8 Billeder. 10 Øre.
— 4. **Fra Oldtiden** af Fr. W. Horn. — **Petersens Grise** af A. Andresen. — **Husmandsfamiliens Middag** af Camillo Brun. — **Historien om hvordan Jens Rødbro fik Korset**, fortalt af ham selv m. m. Med 14 Billeder. 10 Øre.
— 5. **En Gudsdom**, Fortælling af Knud Skytte. — **Efter en Sygdom.** Med 4 Billeder. 10 Øre.
— 6. **Nissernes Julekvæld** af Emanuel Henningsen. — **Troldkonen i Stenhaaden**, ved Carl Andersen. — **Til Kukmanden kom**, jysk Skjæmteæventyr ved Evald Tang Kristensen. Med 13 Billeder. 10 Øre.
— 7. **Kvindetroskab** af Zakarias Nielsen. Med 4 Bill. 10 Øre.
— 8. **Baadsmanden fortæller** af C. Middelboe. — **Den ny Avis eller den uheldige Peter.** — M. m. Med 12 Bill. 10 Øre.
— 9. **Spøgelsevognen**, efter en sand Begivenhed fortalt af Em. Henningsen. — M. m. Med 7 Billeder. 10 Øre.
— 10. **Enkens fortabte Søn**, Fortælling af C. A. Thyregod. Med 4 Billeder. 10 Øre.
— 11. **Ridefogdens Søn**, Fortælling af C. A. Thyregod. — M. m. Med 11 Billeder. 10 Øre.
— 12. **Et fattigt Hjem**, Fortælling af Anton Nielsen. — **Agnete med Guldhaaret.** Med 5 Billeder. 10 Øre.
— 13. **Geoachino.** Fortælling fra Italien af P. P. — **Mosede Hans**, et Sagn. — M. m. Med 8 Billeder. 10 Øre.
— 14. **Skytten paa Hvam**, Fortælling af Emanuel Henningsen. — **Den fiffige Rekrut.** Med 16 Billeder. 10 Øre.
— 15. **Kjødædende Planter** af E. Toepfer. — **Filipsens Skat**, Fortælling af Knud Skytte. — **Bjærgmandens Salve.** — M. m. Med 13 Billeder. 10 Øre.

— 16. **Dyrplageren**, Fortælling for Ungdommen af Emanuel Henningsen. — M. m. Med 8 Billeder. 25 Øre.
— 17, 18, 19 og 20. **Muntre Fortællinger** à 25 Øre.